

stihuje všechny problémy, které jsou aktuální v poměru tisku k mezinárodní politice a teprve při její četbě pochopíme až závratnou zodpovědnost, která tu tisku připadá. A není její předností jen pouhá informativnost, ale i dlouhá řada výstižných postřehů, aplikujících na bezprostřední praxi.

Dr. P.

LABORETISMUS. SOUBOR PŘEDNÁŠEK A STATÍ. Redigoval Václav Verunáč. Nákladem „Práce Intelaktu“ v Praze. Praha 1934. Stran 167 za Kč 12.—.

„Laboretismus znamená domyšlení a uskutečnění zásad vědecké organisace (vědeckého řízení) ve spojení s mravním názorem na práci a technickým způsobem myšlení v celé společnosti lidské. Nejde jen o vytvoření střediska pro jednotnou hospodářskou politiku, vědecky podloženou, nejde o překotnou změnu ústavy, nejde jen o změnu volebního řádu, o organisaci ministerstev a pod., jde o přeměnu celé organizační struktury našeho hospodářství, o přeorganisování nebo ještě lépe o metodickou organisaci všude a ve všem“ (str. 3). „Hnutí laboretismu chce na cestě přirozeného vývoje (evoluce nikoliv revoluce), uspišením tohoto vývoje, pomocí nejdalekosáhlejšího využití prostředků technických (pod zorným úhlem ethiky), pomocí zásad vědecké organisace (řízení, rozbor, plán, iniciativa, systém, kontrola), za spolupráce všech složek hospodářských působiti k mravnímu pojetí práce všemi dnes po ruce jsoucími kulturními prostředky; působiti k zvýšení životní a kulturní úrovně lidstva“ (str. 151). „Mravný člověk, mravný stát! Nejen pracovat a šetřit, nýbrž účelně pracovat a účelně šetřit, plánovitě hospodařit, včas a důsledně kontrolovat, vidět v první řadě před sebou člověka a jeho potřeby, organisovat spolupráci, vědeckou organisaci umožnit každému volnost a rovnost, ale také žádat bez výhrad plnou odpovědnost, kázeň, službu“ (str. 8).

Tato stručná formulace zásad laboretismu je podrobněji rozvedena a zdůvodněna v souboru přednášek a statí nestejného rozsahu a různé hodnoty, jak při kolektivní práci není ani jinak možno. Jádro publikace tvoří úvodní přednáška Verunáčova „Dnešní doba a laboretismus“ s jeho statí závěrečnou a příspěvkem „Zásady laboretismu“ opatřeným hojnými poznámkami. Doc. Dr. Jan Mertl posuzuje „Laboretismus s hlediska sociologického“ dochází k závěru, že laboretismus se snaží přenášet zásady technického myšlení i do ostatních oblastí lidské činnosti. Technické myšlení není utopistické, nevychází z růžových snů ani z metafysických principů. Je konkrétní a drží se skutečnosti. Při tom však je zároveň kontrastem myšlení tradičního, které chce nechávat vše při starém a hrozí se novot jen proto, že jsou to novoty. Technicky myslící dnešní člověk ví dobře, že k mravním reformám nelze dospět pouhým rozumářským přesvědčováním lidí. Je třeba záměrně tvořit nové zvyklosti, lépe přizpůsobované změněným potřebám doby, než jak jsou přizpůsobeny zvyklosti, v nichž až dosud žijeme. „Školská otázka s hlediska laboretismu“, tedy s hlediska vědecké organisace, technické civilisace, směřující k hospodářskému, sociálnímu i mravnímu osvobození a zrovnoprávnění všech lidí, přejímá podle Doc. Dr. Václava Příhody odpovědnost vytvářeti novou společnost právě v mládeži. „Povinnost změnit stát mládeží pochopily nové diktatury, sovětská i fašistická. Nepochopí-li tuto povinnost demokracie, bude nahrazena režimem, který je si plně vědom nutnosti pevného kroku k cílům lidského snažení. Domnívám se, že škola demokraticky organisovaná a sjednocená, v níž mládež skutečně pracuje a poznává obsah moderní civilisace a v níž se vypěstovává přímý a demokratický styk žactva, vybuduje pevnou základnu zítřejšího státu, založeného na oprav-

dovější, pevnější demokracii“ (str. 52). PhDr. a JUDr. Oldř. Koblížek ve stati „Laboretismus a právo“ vychází z principu, že vytvořit a uskutečnit hospodářský plán jest jedním z nejhlavnějších konkrétních úkolů laboretismu, a prohlašuje zásadu, že jedině stát jest povolán k usměrnění hospodářského života pouze právními předpisy, a to předpisy práva hospodářského, vydanými podle návrhu a ev. prováděných institucí odborníků. Stručná formulace pak poměru laboretismu a práva jest podle něho, že jedině právo hospodářské odpovídá intencím plánovitého hospodářství a že tudíž v právu hospodářském leží vývoj budoucího hospodářství. Ve stručném příspěvku „Podstata vědeckého řízení státu“ konstatuje Doc. Dr. Jos. Kliment, že t. zv. vláda jest soubor konkrétních organizačních problémů, jež nelze řešiti způsobem mocenským, nýbrž vědeckým postupem rozhodčím. „Budoucí formou státu jest vědecké řízení státu. Forma tato podržuje nejvzácnější odkaz liberalistické demokracie, totiž definitivní uznání společenské vlády za věc lidí samých, avšak podřizuje toto pořádkání nejvyšší lidské a demokratické hodnotě, jíž jest věda. Budoucí stát stejně jako vydržuje dnes výzkumné ústavy řepařské, lihovarnické, bakteriologické a p., bude na veliké výši udržovati výzkumné ústavy společenské. To, co se snad již v těchto směrech leckde děje, jest jen slabým a neorganisovaným náznakem budoucího vývoje. Místo dnešních ústředních úřadů vzniknou odborné společenské laboratoře (sit venia verbo). Budoucí stát bude s úžasem hleděti zpět, na diletantské epochy předchozí, kde rozumování všech o všem nebo boj všech proti všem, bylo považováno za vrchol vývoje a kde se zapomínalo, že skutečná svoboda existuje jen v pevném řádu“ (str. 115). Z ostatního obsahu budtež uvedeny ještě aspoň tyto příspěvky: Ing. Dr. Josef Chochol „Architekt a laboretismus“, Doc. Ing. Dr. E. Šlechta „Laboretismus a racionalisace“, Dr. R. Kollar „Laboretismus ve veřejné správě“, Jindřich Kolowrat-Krakovský „Laboretismus a podnikatel“, Frant. Mimra „Poměr dělníka k laboretismu“, Doc. Dr. Otakar Machotka „Nová ethika a hospodářství“, Fr. Řezáč „Laboretismus, peníze a vázaný clearing“ a Ing. Václav Havel „K mládeži“. Úvaha Havlova, vytýkající některé směrnice výchovy mládeže v poměru ke státu a k politickému dění, by zasluhovala vydání v samostatné brožurce a co největšího rozšíření mezi mládeží.

Přítomná knížka má býti podle Verunáčovy předmluvy k ní především dalším příspěvkem k diskusi. Bylo by si jen přáti, aby vyvolala diskusi hodně živou a plodnou a aby se od pouhé diskuse přešlo konečně i k činům, po nichž se oprávněně volá a jichž je naléhavě zapotřebí.

A. Klimt.

BIBLIOGRAFIE.

ČESKÁ.

- AUERHAN (J.). — Československé jazykové menšiny v evropském zahraničí. V Praze, Orbis 1935. 105 str. 18—.
- BENEŠ (V.). — HAJN (A.). — SVOBODA (E.). — Čtyři přednášky o presidentu čsl. republiky T. G. Masarykovi. Praha, Svaz nár. osv. 1935. 78 str. 5—.
- DÉRER (Iv.). — Československá otázka. Praha, Orbis 1935. 300 str. 42—.
- GLOS (B.). — Hospodářské systémy dneška. Olomouc, Beran 1935. 34 str. 450.
- KARÁSEK (K.). — Kapitálová politika. V Praze, Národohosp. spol. 1935. 36 str. 6—.
- KOLLER (M. V.). — Sociální pojištění v sovětském Rusku. Praha 1934. 19 str.

Prvotídní pánské
a dámské krejčovství

ŠMERDA A HEŘMAN, KRÁL.

Fochova třída 21.
VINOHRADY, Telefon 313-15.